

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ ЗА ПРАКТИКУМ „ПРИРОДНО И КУЛТУРНО
НАСЛЕДСТВО“ ОД ПРОФ. Д-Р НИКОЛА В. ДИМИТРОВ,
ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлука бр. 2102-108/11 од 2.6.2020 год., Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика на 226. седница донесе Одлука за избор на рецензенти за издавање практикум „Природно и културно наследство“ по наставниот предмет Природно и културно наследство.

За рецензирање на ракописот практикум „Природно и културно наследство“ од авторот проф. д-р Никола В. Димитров се избрани следниве рецензенти:

- **проф. д-р Цане Котески**, редовен професор Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип и
- **проф. д-р Златко Јаковлев**, редовен професор на Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

со задача да изготват и достават писмен извештај (рецензија) на ракописот за практикум „ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО“ од авторот проф. д-р Никола В. Димитров.

По прегледот на ракописот, до Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот за практикум „ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО“ од авторот проф. д-р Никола В. Димитров е компатибилен со наставната програма по предметот Природно и културно наследство, што се изучува на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, на прв циклус, додипломски студии.

Предметот, согласно со Наставната програма за учебната 2019/2020 година се изучува на студиската програма Туризам, како избран предмет, во трета година, V семестар, со 4 кредити и со фонд на часови од 2+1+1.

Податоци за обемот на ракописот: Ракописот за практикум „Природно и културно наследство“ е напишан на стандарден македонски јазик, во А4 формат, нормален проред, фонт Arial, македонска поддршка и големина на буквите на 12.

Практикумот се состои од 12 практични вежби распоредени на 37 страници, при што секоја вежба е во согласност со наставната програма по предметот Просторно планирање. Предложениот обем по содржина ги задоволува пропишаните критериуми за издавачка дејност. Ракописот е наменет првенствено за студентите на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Ракописот за кој се дава мислење е прво самостојно авторско дело на авторот. Според тоа, потребата за објавување на поднесениот ракопис за е-практикум е според пропишаната наставна програма по Природно и културно наследство и согласно со интересите на студентите. Постоење на сличен или ист наслов досега нема публикувано.

Краток опис на содржината: Ракописот започнува со *Вовед* во кој е даден краток осврт на значењето на природното и културното наследство, посочена е предвидената основна и дополнителна литература, како и преглед на содржините кои се обработени во рамките на практикумот.

Вежбата бр. 1 е насловена *Правила за изработка на проектна задача и предлог теми*. Во неа се прикажани стандардите за изработка на проектна задача и надополнети со листа на предлог теми за изработка на проектна задача.

Вежбата бр. 2 е насловена *Методологија за изработка на проектна задача*. Најнапред следат чекори за изработка на проектна задача. Вториот дел од вежба бр. 2 следат десетина примери на разни содржини на проектни задачи.

Вежбата бр. 3 е насловена *Распределба на теми за проектна задача*. Овде се наведени две групи на проектни задачи. Во групата на Општи проектни задачи се наведени повеќе примери на теми од општи карактеристики на природното и културното наследство, потоа примери за УНЕСКО и сл. Во втората група на посебни проектни задачи се наведени предлог-наслови на голем број конкретни теми на истражување на значајни места на природно и културно наследство, како и тема за национално природно и културно наследство во РС Македонија.

Распределбата на темите за проектна задача може да биде индивидуална за секој студент посебно или тандемска, една тема за двајца студенти. Изборот на темите го прават студентите, а професорот заедно со асистентот ги менторираат истите.

Вежбата бр. 4 е насловена *Насоки за потрага по актуелни податоци и посета на разни веб-страници поврзани со природно и културно наследство*. Се приложува листа од десетина познати веб-страници поврзани со природно и културно наследство. На студентите им се задава активност преку интернет да ги пребаруваат веб-страниците. Во текот на активноста на студентите им се демонстрира како да го користат текстот и другите материјали (фотографии, табели, графикони, видеозаписи и сл.), како да го цитираат изворот на податоци и како сето тоа да го вклопат во темата. На крајот, врз основа на предлог-содржината, се оформува тема за проектна задача и се даваат чекори како истата успешно да се изработи.

Вежбата бр. 5 е насловена *Студија на случај – УНЕСКО и давање насоки за колоквиум 1*. Во оваа вежба на студентите им се задава целта на истражување, во конкретниот случај, а тоа е УНЕСКО преку пример како да се трага по материјал за успешно да се обработи, најдобро е да се посети веб-страницата и од неа да се симнат разни текстови, апликации, публикации и други податоци. На крајот од часот, професорот или асистентот даваат насоки за колоквиум 1.

Вежбата бр. 6 е насловена *Студија на случај – Карактеристики на природното и културното наследство*. Во оваа вежба на студентите им се даваат повеќе примери како да изработат проектна задача во која се обработува настанување на природно наследство под дејство на внатрешни и надворешни природни сили. Исто така, се даваат повеќе примери како да изработат проектни задачи во кои се анализираат разните предисториски и историски периоди кога се создавале разни уметнички, архитектонски и други културни објекти кои денес се внесени во списокот на УНЕСКО како културно наследство. Заедно со студентите се демонстрира како преку интернет да пребаруваат разни веб-страници и портали и да симнуваат текстови (на англиски јазик или на други светски и странски јазици, и како да се преведат на македонски јазик), потоа како да се симнат разни апликации (слики, табели, карти, графикони, видеоклипови и други податоци), но и разни книги, енциклопедии и друга литература важни при конципирање на содржината во темата. На крајот, врз основа на предлог-содржина, се оформува тема за проектна задача. На студентите, кои избрале тема за познати места со природно или културно наследство, за домашна активност има се даваат насоки за почеток со работа на нивните теми.

Вежбата бр. 7 е насловена *Студија на случај – Региони и значајни места со природно светско наследство*. Во оваа вежба на студентите им се даваат повеќе примери на природно наследство од секој регион и држава во кои треба да се обработат едно или повеќе значајни места. Заедно со студентите се демонстрира како преку интернет да пребаруваат разни веб-страници и портали и да симнуваат текстови (на англиски јазик или на други светски и странски јазици, и како да се преведат на македонски јазик), потоа како да се симнат разни апликации (слики, табели, карти, графикони, видеоклипови и други податоци), но и разни книги, енциклопедии и друга литература важни при конципирање на содржината во темата за едно или повеќе значајни места на природно наследство. На крајот, врз основа на предлог-содржина се оформува тема за проектна задача. На студентите, кои избрале тема за познати места со природно светско наследство, за домашна активност има се даваат насоки за подобрување на нивните теми и како да изработат презентација во Power Point.

Вежбата бр. 8 е насловена *Студија на случај – Региони и значајни места со културно светско наследство*. Во оваа вежба на студентите им се даваат повеќе примери на културно наследство од секој регион и држава во кои треба да се обработат едно или повеќе значајни места. Заедно со студентите се демонстрира како преку интернет да пребаруваат разни веб-страници и портали и да симнуваат текстови (на англиски јазик или на други светски и странски јазици, и како да се преведат на македонски јазик), потоа како да се симнат разни апликации (слики, табели, карти, графикони, видео клипови и други податоци), но и разни книги, енциклопедии и друга литература важни при конципирање на содржината во темата за едно или повеќе значајни места на културно наследство. На крајот, врз основа на предлог-содржина се оформува тема за проектна задача. На студентите, кои избрале тема за познати места со културно светско наследство, за домашна активност има се даваат насоки за подобрување на нивните теми и како да изработат презентација во Power Point.

Вежбата бр. 9 е насловена *Студија на случај – Природно и културно наследство во РС Македонија*. Во оваа вежба на студентите им се даваат повеќе примери на природно и културно наследство во РС Македонија и тоа од секој регион во кој треба да се обработат едно или повеќе значајни места. Заедно со студентите се демонстрира како преку интернет да пребаруваат разни веб-страници и портали и да симнуваат текстови, потоа како да се симнат разни апликации (слики, табели, карти, графикони, видео клипови и други податоци), но и разни книги, енциклопедии и друга литература важни при конципирање на содржината во темата за едно или повеќе значајни места на природно или културно наследство. На крајот, врз основа на предлог содржина се оформува тема за проектна задача. На студентите кои избрале тема за познати места на национални природни и културни наследства за домашна активност има се даваат насоки за подобрување на нивните теми и како да изработат презентација во Power Point.

Вежбата бр. 10 е насловена *Презентација на проектни задачи од страна на студентите*. По желба на студентот/ите се дозволува јавна презентација предостанати студенти, одговорниот асистент и предметен професор. Презентацијата се изработува во Power Point. Време на презентирање: 10-15 минути. Дискусија и оценување со поени.

Вежбата бр. 11 е насловена *Презентација на проектни задача од страна на студентите*. По желба на студентот/ите се дозволува јавна презентација пред останати студенти, одговорниот асистент и предметен професор. Презентацијата се изработува во Power Point. Време на презентирање: 10-15 минути. Дискусија и оценување со поени.

Вежбата бр. 12 е насловена *Презентација на проектни задачи од страна на студентите и давање насоки за колоквиум 2*. По желба на студентот/ите се дозволува јавна презентација пред останати студенти, одговорниот асистент и предметен професор. Презентацијата се изработува во Power Point. Време на презентирање: 10-15 минути.

Дискусија и оценување со поени. На крајот од часот, професорот или асистентот дава насоки за колоквиум 2.

Сите 12 вежби опфатени во овој ракопис во целост ја заокружуваат предвидената наставна програма по предметот Природно и културно наследство, па оттука и соодветноста овој ракопис да може да се користи како учебно помагало е-практикум по предметот Природно и културно наследство.

ЗАКЛУЧОК

Приложениот ракопис „Природно и културно наследство“ во целост ги задоволува критериумите и условите за издавање учебно помагало – практикум според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

Со оглед на изложеното, на **Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип со задоволство му препорачуваме ракописот „Природно и културно наследство“ од авторот проф. д-р Никола В. Димитров да биде издаден како учебно помагало практикум.**

Рецензенти

Д-р Цане Котески, *редовен професор*,
Факултет за туризам и бизнис логистика,
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

Д-р Златко Јаковлев, *редовен професор*,
Факултет за туризам и бизнис логистика,
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип